2026 89

Döviz Dönüşüm Desteği Uygulama Talimatında Değişiklikler Yapılmıştır

Hatırlanacağı üzere; 26.01.2023 tarihli ve 32085 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2023/5)"in 4 üncü maddesi kapsamında, firmaların yurt dışı kaynaklı dövizlerinin banka aracılığıyla Merkez Bankasına satışı sırasında, Merkez Bankasınca belirlenecek süre boyunca döviz alımı yapmama taahhüdünde bulunulması şartıyla, taahhüt sahibi firmalara dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen tutarın **% 2**'si (31.01.2026 tarihine kadar **%3**) oranında döviz dönüşüm desteği verilmektedir.

Yine hatırlanacağı üzere; Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi (bundan sonra kısaca döviz dönüşüm desteği olarak ifade edilecektir) konusunda TCMB'ye usul ve esasları belirleme yetkisi verilmiştir. Bu kapsamda TCMB tarafından 1 Ekim 2026 tarihinde bu bağlantıdan ulaşılabilecek olan **Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğe İlişkin Uygulama Talimatı** yayınlanmıştır. (ayrıntılı

Bu kez **26 Ekim 2026** tarihinde sözü geçen 1 Ekim 2026 tarihli Talimat güncellenmiştir. Talimat'ın güncel şekline bu bağlantıdan ulaşılabilir. Talimat'da yapılan değişiklikler aşağıda özetlenmiştir.

1) Döviz Pozisyonu Bildirim Formunun Geçerlilik Süresi Üç Aya Çıkartılmıştır

Talimat uyarınca, döviz pozisyonu oranı yüzde 10'u aşan firmalar döviz dönüşüm desteğinden yararlanamamaktadırlar. Destekten yararlanmak isteyen firmalar ilgili bankaya SMMM/YMM onaylı Döviz Pozisyonu Bildirim Formu sunmak zorundadırlar. Talimat'ın 5/(4). maddesinde yapılan değişiklik ile bu **formun geçerlilik süresi, 15 günden 3 aya çıkartılmaktadır**. Bu süre içerisinde aynı form kapsamında birden fazla döviz dönüşüm desteği işlemi yapılabilecektir.

Döviz pozisyonu oranı, Uygulama Talimatının Ek: C bölümünde yer alan Döviz Pozisyonu Bildirim Formuna göre aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır:

Döviz Pozisyonu Oranı = Hazır Döviz Varlıkları Toplamı / Max (Net Satış Hasılatı, Aktif Toplamı)

Hazır döviz varlıkları toplamı = Kasa + Alınan Çekler + Bankalar - Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri + Diğer Hazır Değerler + Menkul Kıymetler + Ortak, İştirak ve Bağlı Ortaklıklardan Alacaklar

2) Aracılı İhracat Kapsamında Döviz Dönüşüm Desteğinin Tedarikçiye/İmalatçıya Ödenmesi Hususunda Yapılan Değişiklikler

Talimat'ın 5/(6). maddesi uyarınca, Aracı ihracatçı tarafından yurda getirilen peşin ihracat bedeli olmayan dövizlerin aracı ihracatçılara ürün tedarik/imal eden firmalar adına satışı;

a) Aracı ihracatçı ve tedarikçi/imalatçı firmaların **Ek: E**'de yer alan Aracılı İhracat Kapsamında Döviz Dönüşüm Desteğinin Tedarikçiye/İmalatçıya Ödenmesine İlişkin Beyannamenin,

b) Aracı ihracatçı ile tedarikçi/imalatçı firma arasında yapılmış aracılı ihracat sözleşmesinin,

c) Tedarikçi/İmalatçı firma ünvanının kayıtlı olduğu ilgili Gümrük Beyannameleri ve bu beyannameler kapsamındaki tedariğe/imalata ilişkin ihraç kayıtlı mal faturalarının

aracı bankaya ibrazı halinde yapılabilmektedir.

Bu durumda, döviz satışının tedarikçi/imalatçı firmaca yapıldığı kabul edilmektedir ve döviz dönüşüm desteği aracı bankaca doğrudan tedarikçi/ imalatçı firmanın hesabına aktarılmaktadır.

Bu kapsamda gerçekleştirilen işlemlerde;

- İbrazı gereken talep formu ve döviz pozisyonu bildirim formu tedarikçi/imalatçı firma tarafından imzalanarak aracı bankaya ibraz edilmesi gerektiği,
- Aracı bankanın en az Merkez Bankasına satılan döviz tutarını karşılayacak kadar ihraç kayıtlı tedarikçi/imalatçı faturası ibraz edildiğini kontrol etmesi gerektiği, bu kontrol yapılırken fatura tutarlarının Merkez Bankasına satılan döviz cinsinden karşılığı, fatura tarihinden bir önceki iş günü Merkez Bankası internet sitesinde saat 15.30'da yayımlanan gösterge niteliğindeki döviz alış kurları veya çapraz kurları üzerinden hesaplanacağı,

yönünde değişiklikler yapılmıştır.

3) İhracat, Döviz Kazandırıcı Hizmet Gelirleri ve Serbest Bölgeden Yurt Dışına Yapılan Satışlar Yönünden Yararlanma Konusunda Yapılan Değişiklikler

Bu Talimat'ın 5/(9) maddesi kapsamında;

a) Mal ihracatı bedelleri için, 16 Ocak 2020 tarihli İhracat Genelgesi uyarınca yalnızca "Bedel getirme ve/veya ihbar süresi içerisinde düzenlenmiştir.", "İhtarname süresi içerisinde düzenlenmiştir." veya "Ek süre içerisinde düzenlenmiştir." açıklamaları belirtilen İhracat Bedeli Kabul Belgesine bağlanan dövizlerin,

b) Döviz kazandırıcı hizmet gelirleri için, kesin fatura tarihinden itibaren 180 gün içerisinde ilgili dövizlerin,

c) Serbest bölgede faaliyet gösteren firmaların yurt dışına yaptıkları satışları için, Serbest Bölge İşlem Formuna göre yurt dışına gönderilmek üzere serbest bölgeden çıkış yapıldığına ilişkin ilgili idarenin onayladığı tarihten itibaren 180 gün içerisinde ilgili dövizlerin

Merkez Bankasına satılması halinde döviz dönüşüm desteğinden faydalanılabilir.

Önceki Talimat'da, ihracat bedeli dövizler için gümrük beyannamesi, döviz kazandırıcı hizmet bedeli dövizler için fatura ve serbest bölgede faaliyet gösteren firmaların yurt dışına yaptıkları satışlara ilişkin dövizler için Serbest Bölge Müdürlüğünce onaylı Serbest Bölge İşlem Formu aracı bankaya ibraz edilmedikçe döviz dönüşüm desteğinden faydalanılamayacağı düzenlenmiş bulunmaktaydı. Talimat'da yapılan değişiklik ile bu düzenleme yumuşatılmaktadır. Şöyle ki; Döviz kazandırıcı hizmet bedellerine

ilişkin **faturaların işlem bazında 15 adetten fazla olması** durumunda, **ilgili faturalar yerine firma tarafından hazırlanan, YMM veya SMMM tarafından onaylanan**, döviz dönüşüm desteğinden yararlanacak firmanın ünvanı ve vergi kimlik numarası ile fatura tarihi, fatura numarası, fatura konusu, fatura döviz tutarı, fatura döviz cinsi, hizmeti alan gerçek/tüzel kişi bilgisi, hizmeti alan gerçek/tüzel kişinin yerleşik olduğu ülke bilgilerini içeren **fatura dökümleri** aracı bankalarca kabul edilebilecektir.

4) Elektronik Ticaret Gümrük Beyannamesi İle De Döviz Dönüşüm Desteğinden Yararlanma

Talimat'ın 5/(10) maddesi kapsamında, firmalar **Elektronik Ticaret Gümrük Beyannamesini (ETGB)** ile de döviz dönüşüm desteğinden yararlanabilir. ETGB sunulan hallerde, firmalardan **ETGB'nin aslının** alınacağı yönündeki düzenleme **ETGB bilgisinin** alınacağı şeklinde değiştirilmiştir.

5) Dahilde İşleme Rejimi Kapsamında Gerçekleştirilen İhracat İşlemlerinde Döviz Dönüşüm Desteğinden Yararlanılması

Talimat'ın 5/(12). Maddesinde; Dahilde İşleme Rejimi kapsamında gerçekleştirilen ihracat işlemlerine ilişkin döviz dönüşüm desteği ödemelerinde; aracı bankaların, ihracat işlemine konu bedelsiz ithalat bulunup bulunmadığını gümrük beyannameleri ile bu beyannamelere esas teşkil eden belgeler üzerinden kontrol edeceği ve döviz dönüşüm desteğine esas döviz satış tutarının hesaplanmasında, ihracat bedelinden bedelsiz ithalat tutarı düşülerek bulunan tutar esas alınacağı, bedelsiz ithalat tutarının ihracat bedeline eşit veya ihracat bedelinden fazla olması halinde döviz dönüşüm desteği ödenmeyeceği şeklindeki düzenleme aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Aracı bankalar, ihracat işlemine konu bedelsiz ithalat bulunup bulunmadığını talep formundaki firma beyanı üzerinden kontrol eder. Talep formunda bedelsiz ithalat yapıldığının beyan edilmesi halinde, döviz dönüşüm desteğine esas döviz satış tutarının hesaplanmasında, ihracat bedelinden bedelsiz ithalat tutarı düşülerek bulunan tutar esas alınır. Bedelsiz ithalat tutarının tespiti ihracata ilişkin gümrük beyannamesine esas teşkil eden faturalar üzerinden yapılır. Fatura tutarlarının Merkez Bankasına satılan döviz cinsinden karşılığı, fatura tarihinden bir önceki iş günü Merkez Bankası internet sitesinde saat 15.30'da yayımlanan gösterge niteliğindeki döviz alış kurları veya çapraz kurları üzerinden hesaplanır. Bedelsiz ithalat tutarının ihracat bedeline eşit veya ihracat bedelinden fazla olması halinde döviz dönüşüm desteği ödenmez. Bedelsiz ithalat tutarını da kapsayacak şekilde Merkez Bankasına gerçekleştirilen döviz satışları için bu satışları yapan firmalara bu Uygulama Talimatının 8 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkrası hükümleri uygulanır."

6) Aracı Firmalar Üzerinden Sunulan Döviz Kazandırıcı Hizmetlerde Döviz Dönüşüm Desteğinden Yararlanılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Belirlenmiştir

Talimat'ın 5. maddesine aşağıdaki 14. fıkra eklenmek suretiyle; Aracı firmalar üzerinden yurt dışı yerleşiklere döviz kazandırıcı hizmet sunan firmaların, sundukları hizmetler karşılığında aracı firmadan tahsil ettikleri dövizleri TCMB'ye satarak döviz dönüşüm desteğinden yararlanabilmelerine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

"Aracı kullanarak döviz kazandırıcı hizmet sunan firmalar, aracı firmadan yurt dışı yerleşiklere sunduğu hizmet karşılığı tahsil ettiği dövizleri satarak döviz dönüşüm desteğinden yararlanabilir. Sunulan hizmetin tutarı hizmeti sunan firmanın aracı bankası tarafından;

a) Hizmeti sunan firmanın kestiği faturalar,

b) Hizmete aracılık eden firmaya yurt dışından gelen bedele ilişkin SWIFT mesajı

üzerinden tespit edilir.

Sunulan hizmet bedelinin aracı firmanın bankasına gelmesi durumunda hizmeti sunan firmanın aracı bankası, bedelin yurt dışından geldiğini ve satılmadığını bu Uygulama Talimatının 7 nci maddesinin üçüncü fıkrası hükmünü de dikkate alarak aracı firmanın bankasından teyit eder. Döviz kazandırıcı hizmetin yurt dışı yerleşiğe sunulduğunun tespiti için, döviz kazandırıcı hizmeti sunan firmanın aracı firmaya kestiği faturalarda veya fatura eklerinde, döviz kazandırıcı hizmeti alan gerçek/tüzel kişinin bilgisi ve ülke bilgisi dahil olmak üzere kısa adresi aranır. Bu bilgileri içermeyen faturalar veya fatura ekleri aracı bankaca kabul edilmez. Döviz kazandırıcı hizmeti sunan firmanın döviz dönüşüm desteği kapsamında satabileceği döviz tutarı hiçbir koşulda faturalardaki yurt dışı yerleşiklere verilen döviz kazandırıcı hizmet bedeli toplamını geçemez."

7) Dahilde İşleme Rejimi Kapsamında Tedarikçi ve İmalatçıların Döviz Dönüşüm Desteğinden Yararlanılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Belirlenmiştir

Talimat'ın 5. maddesine aşağıdaki 15. fıkra eklenmek suretiyle; Dahilde İşleme Rejimi kapsamında gerçekleştirilen ihracata ilişkin dövizlerin ihracatçı firma tarafından TCMB'ye satılması karşılığında, döviz dönüşüm desteğinin doğrudan tedarikçi/imalatçı firmaya ödenmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

"Dahilde İşleme Rejimi kapsamında gerçekleştirilen ihracata ilişkin dövizlerin ihracatçı firma tarafından Merkez Bankasına satılması karşılığında döviz dönüşüm desteğinin tedarikçi/imalatçı firmaya ödenmesinin talep edilmesi halinde, aşağıdaki şartların sağlanması zorunludur.

a) Talep formu ve döviz pozisyonu bildirim formu, ihracatçı firma tarafından aracı bankaya ibraz edilir.

b) İhracatçı ve tedarikçi/imalatçı firma tarafından Ek-F'de yer alan "Dahilde İşleme Rejimi Kapsamında Döviz Dönüşüm Desteğinin Tedarikçiye/İmalatçıya Ödenmesine İlişkin Beyanname" aracı bankaya ibraz edilir.

c) Dahilde İşleme Rejimi kapsamında, ilgili vergi dairesince tecil edilen katma değer vergisinin terkin edildiğine ilişkin tedarikçiye/imalatçıya verilen yazı ve bu yazı ekindeki "3065 sayılı KDV Kanununun Geçici 17 nci maddesi hükmü gereğince KDV tahsil edilmemiştir." ibaresini içeren faturaların birer (fiziki veya elektronik) örneği aracı bankaya ibraz edilir. Söz konusu yazı ve ekindeki faturaların doğrulanabilir kod üzerinden görüntülenebilmesi halinde aracı banka, bu fıkra kapsamındaki kontrollerini söz konusu kayıtlar üzerinden gerçekleştirir.

ç) Vergi dairesinden alınan terkin yazısının tarihi döviz dönüşüm desteği başvuru tarihinden en fazla bir yıl öncesine ait olabilir. Bu husus aracı bankaca kontrol edilir. Ancak yazı ekindeki faturaların daha eski tarihli olması mümkündür.

d) Merkez Bankasına satılan döviz tutarının, bu fıkra kapsamında ibraz edilen ve ilgili döviz dönüşüm desteği işlemine konu edilen faturaların toplam tutarını aşmadığı aracı bankaca kontrol edilir. Bu kontrolde yalnızca tedarikçi/imalatçı firmanın ilgili ihracatçı firmaya düzenlediği faturalar dikkate alınır. Fatura tutarlarının Merkez Bankasına satılan döviz cinsinden karşılığı, fatura tarihinden bir önceki iş

günü Merkez Bankası internet sitesinde saat 15.30'da yayımlanan gösterge niteliğindeki döviz alış kurları veya çapraz kurları üzerinden hesaplanır.

e) Merkez Bankasına satılan dövizin Türk lirası karşılığı ihracatçı firmanın hesabına, döviz dönüşüm desteği tutarı ise doğrudan tedarikçi/imalatçı firmanın hesabına aktarılır."

8) Formlar Ve Belgelerin Firmalarca İbraz Edilme Yöntemleri

Talimat'ın 5. maddesine aşağıdaki 16. fıkra eklenmek suretiyle; Bu Uygulama Talimatı kapsamında firmalarca ibraz edilmesi gereken formlar ve belgelerin **ıslak imzalı**, **e-imzalı** veya 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 76 ncı maddesi çerçevesinde belirlenen usul ve esaslara uygun **dijital onay yöntemleriyle onaylanmış** olması kaydıyla kabul edilebileceği yönünde düzenleme yapılmıştır.

8) Firma Satış Limitlerine İlişkin Değişiklikler

Talimat'ın 6. maddesi uyarınca; Firmaların limit kullanım dönemi (bir takvim yılı) içerisinde Merkez Bankasına satabilecekleri toplam döviz tutarının Türk lirası karşılığı, söz konusu **döneme ait** firma satış limitini aşamaz. Bir limit kullanım döneminde kullanılmayan firma satış limiti, izleyen limit kullanım dönemine devredilmez.

Firma satış limiti, **firma kârlılığı ile 12 aylık işgücü maliyeti** verileri esas alınarak Merkez Bankasınca hesaplanır. Firmanın ilgili dönemde zarar etmesi halinde, katma değer tutarı hesaplamasında sadece işgücü maliyeti esas alınır.

Firma kârlılığının belirlenmesinde, firmalarca Gelir İdaresi Başkanlığına beyan edilen **faaliyet kârı** tutarı esas alınır.

İşgücü maliyeti, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına ibraz edilen ve firmaların sigorta primi hesaplamalarına esas teşkil eden maaş/ücret ödemeleri ile çalışanlar adına ödenen sosyal güvenlik primi tutarları toplamından oluşur.

Talimat'ın 6. maddesine eklenen 11. fıkra ile; Talimat'ın 5 inci maddesinin altıncı (aracı ihracatçı tarafından yurda getirilen peşin ihracat bedeli olmayan dövizlerin aracı ihracatçılara ürün tedarik/imal eden firmalar adına satışı) ve on beşinci (Dahilde İşleme Rejimi kapsamında gerçekleştirilen ihracata ilişkin dövizlerin ihracatçı firma tarafından Merkez Bankasına satılması) fıkrası kapsamında döviz dönüşüm desteğinin tedarikçi/imalatçı firmaya ödendiği işlemlerde, Merkez Bankasına satılan döviz tutarının dönüşüm kuru üzerinden hesaplanan Türk lirası karşılığının tedarikçi/imalatçı firmanın firma satış limitinden; ödenen döviz dönüşüm desteği tutarının ise aynı firmanın bu Uygulama Talimatının 5 inci maddesinin beşinci fıkrasında belirtilen azami döviz dönüşüm desteği tutarından 100.000.000 TL) düşüleceği yönünde düzenleme yapılmıştır.

9) Aracı Bankaların Görev, Yetki ve Yükümlülüklerine İlişkin Değişiklikler

Talimat'ın 7. maddesinin 3. fıkrasında yapılan değişiklik ile; "firmanın hesap bakiyesinin ihracat bedelinin altına düşmediğine" şeklindeki ibare "firmanın hesap bakiyesinin Merkez Bankasına yapılacak döviz satışı tutarının altına düşmediğine" şeklinde değiştirilmiştir. Bu değişiklik ile birlikte fıkranın yeni şekli şu şekildedir.

"(3) (Değişik: 26/10/2026) İhracat bedelinin firma hesabına geldiği tarih ile döviz dönüşüm desteğinden yararlanma talebinde bulunulan tarih arasındaki zaman diliminde, firmanın hesap bakiyesinin Merkez Bankasına yapılacak döviz satışı tutarının altına düşmediğine ve bakiyenin ihracat bedeli olmayan dövizler ile müsait hale getirilmediğine ilişkin tespit aracı bankaca yapılır. Bu tespitin yapılamadığı durumlarda döviz dönüşüm desteği kapsamında döviz satışı gerçekleştirilmez."

10) Bazı Formlar Güncellenmiştir ve İki Yeni Form Eklenmiştir

Yapılan değişikliklerle Talimat'ın ekinde yer alan bazı formlar güncellenmiş, ayrıca aşağıdaki iki yeni form Uygulama Talimatına eklenmiştir:

- Ek-B1: Kontrol İlişkisi Bulunan Firmalar Listesi
- Ek-F: Dahilde İşleme Rejimi Kapsamında Döviz Dönüşüm Desteğinin Tedarikçiye/İmalatçıya Ödenmesine İlişkin Beyanname

Talimat'ın güncel şekline ve eklerine bu bağlantıdan ulaşılabilir

Abonelerimizin dikkatine sunarız.

Bu Sirkülerimize ilişkin görüş, öneri ve sorularınızı info@narcon.com.tr'ye iletebilirsiniz.

Saygılarımızla.

NARCON YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

www.narcon.com.tr

3.11.2026